

Слідчий невідкладно у письмовій формі повідомляє прокурора про початок досудового розслідування, підставу початку досудового розслідування та інші відомості [1, с. 215].

Досудове слідство співвідноситься з основною частиною судового розгляду – судовим слідством, отже тільки на основі доказів, розглянутих під час судового слідства, суд вирішує провадження. Суд може не погодитись з оцінкою зібраних органами досудового слідства матеріалів [3, с. 137] та відмовити у початку досудовому розслідуванні, про що повідомляють зацікавлених осіб. Відмову в початку розслідуванні вносять до Єдиного реєстру досудового розслідування.

Отже, змістом досудового розслідування є регламентована кримінально-процесуальним законом діяльність зі встановленням обставин вчинення злочину (суспільно-небезпечного діяння), осіб, причетних до його вчинення, із притягнення й запобігання вчиненню злочинів [1, с. 137].

Досудове розслідування має: 1) чітко окреслені межі в системі кримінального процесу - від внесення відомостей до ЄРДР до закриття кримінального провадження або направлення до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності; 2) свою процесуальну форму та свій зміст, що визначаються її завданнями.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процес [текст]: підручник /За заг. Ред., В.В. Коваленка, Л.Д. Удалової, Д.П. Письменного. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар/За загальною редакцією професорів В.Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.Є. Шумила. – К.: Юстініан, 2012. – 1328 с.

3. Удалова Л.Д. Кримінальний процес України: Підручник. – К.: Вид. ПАЛІВОДА А.В., 2007. - 352 с.

Деякі проблемні аспекти проникнення до житла чи іншого володіння особи за КПК України

Анісімов Д.О., курсант Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Черняк Н.П.*

Важливою подією України в плані розбудови правової демократичної держави стало прийняття нового Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України).

На думку фахівців, він містить багато нових позитивних положень, які стосуються забезпечення та дотримання прав і свобод людини. Серед них варто відзначити розширення процесуальних прав підозрюваного і обвинуваченого на всіх стадіях кримінального провадження (ст. 42 КПК України) [1].

Однак є й невизначені та суперечливі положення і норми, які потребують зміни та доповнень. Так у ч. 2 ст. 30 Конституції України вказано, що не допускається проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за

вмотивованим рішенням суду. Частиною третьою цієї ж норми визначено, що у невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину, можливий інший, установлений законом, порядок проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду і обшуку.

Ці положення Конституції України деталізовано у окремих нормах КПК України. Так, відповідно до ч. 1 ст. 233 КПК України врегульовано три випадки, за наявності одного з яких можливе проникнення до житла чи іншого володіння особи з будь-якою метою:

1) за добровільною згодою особи, яка володіє житлом чи іншим володінням особи. Така згода особливо актуальна у випадках, коли ця особа сама викликала слідчо-оперативну групу, наприклад, у зв'язку із учиненням кримінального правопорушення у житлі чи іншому володінні цієї особи або виявленні там його наслідків;

2) на підставі ухвали слідчого судді. У цьому випадку має місце подвійний контроль за прийняттям процесуального рішення слідчого – зі сторони прокурора, який має погодитися з його клопотанням про проведення огляду чи обшуку житла чи іншого володіння особи, та зі сторони слідчого судді, який після розгляду у судовому засіданні поданих матеріалів, у яких обґрунтовано доводи клопотання, своєю ухвалою дає дозвіл на проведення вказаних процесуальних дій або відмовляє у цьому;

3) у випадках невідкладності, які текстуально аналогічні вказаним раніше положенням ч. 2 ст. 30 Конституції України [2, с.16].

Однак якщо у цій конституційній нормі йдеться лише про проведення огляду чи обшуку, то у ч. 5 ст. 240 КПК України додатково зазначено, що слідчий експеримент, який проводиться в житлі чи іншому володінні особи, здійснюється також або лише за добровільною згодою особи, яка ними володіє, або на підставі ухвали слідчого судді за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором, яке розглядається в порядку, передбаченому для розгляду клопотань про проведення обшуку в житлі чи іншому володінні особи. При цьому жодного випадку невідкладного проведення слідчого експерименту в житлі чи іншому володінні особи, без її добровільної згоди або ухвали слідчого судді, у КПК України не передбачено [2, с.16-17].

Зазначені вище обставини свідчать про необхідність вдосконалення норм КПК України для приведення у відповідність між собою окремих процесуальних норм, визначення порядку проведення деяких процесуальних дій, що нині врегульовані на недостатньому рівні. Це буде сприяти виконанню положення Конституції України, а саме ст. 3 яка наголошує, що утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України [із змінами, внесеними згідно із Законом № 1261-VII від 13.05.2014]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

2. Галаган В.І. Реалії і проблеми нового КПК / В. І. Галаган, О. І. Галаган // Юрид. часопис Нац. акад. внутр. справ. – К., 2013. – № 1. – С. 13-19.